

Historie fortælles på kirkegården

Anmeldelse

Af *Ulla Schaltz*

Museumsdirektør, Museum Lolland-Falster

Susanne Guldager, *Historie fortælles på kirkegården – byhistorie og begravelsespladser i Faaborg*. Forlaget Historia 2021.

Kirkegårde og begravelsespladser fortæller en historie. Det gælder, uanset om kirkegården er placeret i en stor eller mindre by eller på landet. Derfor er det også interessant for den besøgende at træde ind bag kirkegårdens porte og gå på opdagelse i de mange historier – såvel de lokale som de nationale. Især hvis man får hjælp til at se efter det rigtige. Den hjælp yder denne bog, når det gælder købstaden Faaborgs kirkegårde og jødiske begravelsesplads. Men den har også et andet ærinde, nemlig at beskrive det mangeårige arbejde med at bevare og udvikle folkekirkens kirkegårde i byen. Et arbejde, som bogens forfatter har været en del af i en årrække.

Bogens forfatter er inde i stoffet og har en dyb indsigt i kirkegårdshistorie i almindelighed og i Faaborg bys kirkegårde og den jødiske gravplads i særdeleshed. Susanne Guldager er uddannet landskabsarkitekt. Sideløbende med ansættelse på Københavns Universitet har hun været tilknyttet Roskilde Stift som kirkegårdskonsulent. Forfatteren har haft egen tegnestue, hvor hun har arbejdet med planlægnings- og projekteringsopgaver inden for feltet, samt er forfatter til en række bøger inden for området.

Bogen er indbydende og nem at læse. Layoutet er gennemtænkt, og billedsiden er illustrativ. På bogens omslag finder læseren nogle virkelig fine kort over kirkegårdene. Formatet er både til hyggelæsning i sofaen og bestemt også til at tage med sig ud på kirkegården og gå på opdagelse.

Bogens inddeling er meget traditionel. Den har seks kapitler, hvoraf de tre er inddelt efter tidsperioder. De tre øvrige rum-

mer særlige, afgrænsede emner som gravminder og byens persongalleri, den jødiske begravelsesplads samt udvikling og bevaring af kirkegårdene.

Bogen indledes med et forord, hvori forfatteren erklærer, at en bys historie kan fortælles med udgangspunkt i byens kirkegårde. Den påstand er jeg helt enig i. Hun er tro mod påstanden, og alle kapitlerne indeholder byens såvel som kirkegårdens historie og udvikling. De forskellige perioders gravminder gennemgås, ligesom centrale personer, der ligger begravet på kirkegården, også beskrives.

I bogens første kapitel fortælles om byens tilblivelse med middelalderens kirkegårde og kirker i fokus. Andet kapitel omhandler begravelser og gravskikke efter reformationen,

oplysningstidens nye idealer og skikke frem til 1805, hvor der bliver indført forbud mod begravelser i kirkerne. I det tredje kapitel er det kirkegårdens brug samt fysiske form og udtryk, der er i centrum.

I det fjerde kapitel går forfatteren i detaljer med bevarede gravminder, både i kirken og på kirkegårdene i Faaborg. Vi kommer i dette kapitel tættere på de personer, som har præget byens historie og udvikling. Forandringer i mindekultur og gravmindernes stilarter bliver også behandlet i dette kapitel.

Det femte kapitel handler om den jødiske begravelsesplads og berører trossamfundets rolle i Faaborg. Faaborg har en af det jødiske samfunds ti begravelsespladser, der findes i provinsen.

I det sjette og afsluttende kapitel fokuseres på de udfordringer, der er forbundet med det at tilpasse kirkegårdene til nutidens og fremtidens behov. Det skal ske, samtidig med at kirkegårdene bevares som de kulturhistoriske monumenter, de er.

Historie fortælles på kirkegården er en bog, som er værd at læse. Bogens empiriske område er Faaborg. Det betyder, at den i sagens natur er meget relevant for folk, der er optaget af Faaborgs historie, kirkegårde og kulturhistorie. Forfatterens intention har været at fortælle lokalhistorie gennem byens kirkegårdes historie. Med dette afsæt er bogen interessant for andre læsere også. Den samme type bog kan laves med afsæt i andre kirkegårde og på denne vis gøre kirkegårdene til en slags historiebog for et lokalområde. Bogen er dertil velskrevet og gennearbejdet, hvilket gør det til en fornøjelse at dykke ned i Faaborgs historie.